

ZAMONAVIY O‘ZBEK TILIDA INTERNET ORQALI PROFESSIONAL VA IJODIY KOMMUNIKATSIYA: LINGVOKULTUREMALARNING SHAKLLANISHI

Abdusalomova Dunyoxon Abduvohid qizi

Annotatsiya. Mazkur tezisda zamonaviy o‘zbek tilida internet orqali shakllanayotgan professional va ijodiy kommunikatsiya tahlil qilinadi. Tadqiqot Telegram, LinkedIn, Instagram va blog platformalaridagi matnli va vizual postlar, professional sleng, hashtaglar, emojilar va memlar asosida olib boriladi. Shu orqali internet kommunikatsiyasida paydo bo‘layotgan yangi lingvokulturemalar, milliy qadriyatlar va kommunikativ strategiyalar ilmiy asosda aniqlanadi.

Kalit so‘zlar: internet kommunikatsiyasi, professional nutq, lingvokulturema, vizual kommunikatsiya, milliy identitet.

XXI asrda internet global muloqot vositasi sifatida o‘sib, professional va ijodiy kommunikatsiya uchun yangi maydon yaratdi. Shu jarayonda zamonaviy o‘zbek tilida ham internet orqali o‘ziga xos lingvokulturemalar yuzaga kelmoqda [1].

LinkedIn va professional bloglarda o‘zbek yosh mutaxassislari qisqa, lekin rasmiy va professional ifodalarni qo‘llashadi. Masalan: “Loyiha yakunlandi ”, “Innovatsion g‘oyalar bilan bo‘lishish – muhim” kabi postlar milliy professional madaniyatni aks ettiradi. Bu yozishmalarda xalqona iboralar kamroq, lekin internet terminlari va vizual belgilar (, ,) keng qo‘llaniladi.

Instagram va TikTokda ijodiy kommunikatsiya orqali yangi lingvokulturemalar shakllanadi. Masalan, “Innovatsiya haftaligi” postlarida: “Bizning startaplarimiz eng zo‘ri!” yoki “Bugun kodlash bo‘yicha masterklass bo‘ldi” kabi izohlar yoshlar orasida milliy qadriyatlarni virtual muhitda targ‘ib qiladi. Kod-miksing hodisasi ham keng tarqalgan: “Bugun workshop‘ga qatnashdim”, “Team bilan brainstorm qilindi” kabi iboralar professional va globallashtirgan kontekstni uyg‘unlashtiradi.

Telegram va boshqa chat platformalarida esa qisqa tezkor yozishmalar orqali vizual va matnli lingvokulturemalar yuzaga keladi. Masalan, “Rasmiy xabar: Loyihaning 1-bosqichi yakunlandi”, “Feedback kutilyapti ” kabi yozuvlar professional kommunikatsiyaning o‘ziga xos uslubini ko‘rsatadi.

Shunday qilib, internet orqali professional va ijodiy kommunikatsiya:

- qisqa, lekin ma‘noli yozishmalar orqali milliy va global madaniyatni uyg‘unlashtiradi;
- vizual elementlar va emojilar yordamida kommunikativ ma‘noni kuchaytiradi;

- kod-miksing va inglizcha terminlar orqali yangi lingvokulturemalar yaratadi;
- yoshlar orasida professional madaniyat va milliy identitetning shakllanishiga hissa qo‘shadi.

Internet orqali professional va ijodiy kommunikatsiya zamonaviy o‘zbek tilining yangi qatlamini yaratib, lingvokulturemalarining shakllanishiga zamin yaratmoqda. Telegram, LinkedIn, Instagram va bloglarda qo‘llanilayotgan vizual va matnli ifodalar nafaqat yangi til unsurlarini, balki milliy qadriyatlar va professional kommunikatsiyaning virtual ko‘rinishini ham aks ettiradi. Shu bilan birga, internet nutqi yoshlarning globallashtirish dunyoqarashi bilan milliy identitetini uyg‘unlashtirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Crystal, D. Language and the Internet. Cambridge: Cambridge University Press, 2006.
2. Karimov, S. Internet kommunikatsiyasi va yoshlar nutqi. Toshkent: Fan va texnologiya, 2021.
3. Xudoyberdiyeva, M. Vizual matn va lingvokulturemalar. “Filologiya masalalari”, 2023, №2.
4. Habermas, J. The Structural Transformation of the Public Sphere. Cambridge: Polity Press, 1991.
5. To‘raqulov, D. Yoshlar nutqi va internet memlari. Qarshi: QDU nashriyoti, 2023.